

"Hi ha una esclavitud que encadena més que una presó"

Dij, 13/09/2018 per Papa Francesc

[Les homilies del papa Francesc](#)

Audiència General 12 de setembre 2018

Catequesi sobre els Manaments.

8. El dia del descans, profecia d'alliberament

Estimats germans i germanes, bon dia!

En la catequesi d'avui tornem altra vegada al tercer manament, el del dia del descans. El Decàleg, promulgat en el llibre de l'Èxode, es repeteix en el llibre del Deuteronomi d'una manera gairebé idèntica, amb excepció d'aquesta Tercera Paraula, on apareix una preciosa diferència: mentre que a l'Èxode el motiu del repòs és la benedicció de la creació, en el Deuteronomi, en canvi, commemora la fi de l'esclavatge. Aquest dia l'esclau ha de reposar tal com ho fa l'amo, per celebrar la memòria de la Pasqua d'alliberament.

Els esclaus, de fet, per definició no poden reposar. Però hi ha tantes classes d'esclavatge, ja sigui interior o bé exterior. Hi ha restriccions externes com l'opressió, les vides segrestades per la violència i per altres menes d'injustícia. Hi ha també les presons interiors, que són, per exemple, els bloquejos psicològics, els complexos, les limitacions pel caràcter i d'altres. Hi ha repòs en aquestes condicions? Un home empresonat o bé oprimat pot ser lliure? I una persona turmentada per dificultats interiors pot ser lliure?

De fet, hi ha persones que, tot i estar a la presó, han viscut amb una gran llibertat d'ànim. Pensem, per exemple, en Sant Maximilià Kolbe, o en el Cardenal Van Thuan, que van transformar les opressions obscures en llocs de llum. També hi ha persones marcades per una gran fragilitat interior però que coneixen el repòs de la misericòrdia i el saben transmetre. La misericòrdia de Déu ens allibera. I quan tu et trobes amb la misericòrdia de Déu, tens una llibertat interior gran i també ets capaç de transmetre-la. Per això és tan important obrir-se a la misericòrdia de Déu per no ser esclaus de nosaltres mateixos.

Què és doncs la veritable llibertat? Consisteix potser en la llibertat d'elecció? Certament aquesta és una part de la llibertat, i ens impliquem perquè cada home i cada dona la tinguin assegurada (cf. [Conc. Ecum. Vat. II](#), Const. past. [Gaudium et spes](#), 73). Però hem de saber que poder fer això no és suficient per ser realment lliures, i encara menys feliços. La veritable llibertat és molt més que això.

De fet hi ha una esclavitud que encadena més que una presó, més que una crisi de pànic, més que una imposició de qualsevol classe: és l'esclavitud del propi ego.^[1] La gent que es passa tot el dia contemplant-se per veure l'ego. El propi ego és més alt que el propi cos. Són esclaus de l'ego. L'ego pot arribar a ser un torturador de

l'home, sigui on sigui, provocant-li la més profunda opressió, la que s'anomena "pecat", que no és una senzilla violació d'un codi, sinó el defalliment de l'existència i la condició d'esclaus (cf Jn 8,34).^[2] El pecat és, al final, dir i fer ego. "Jo vull fer això i no m'importa si hi ha un límit, si hi ha un manament, ni tan sols m'importa si hi ha amor".

L'ego, per exemple, pensem en les passions humanes: el golut, el luxuriós, l'avar, el colèric, l'envejós, el gandul, el superb - i així successivament - són esclaus dels seus vicis, que els dominen i els turmenten. No hi ha respir per al golut, perquè la gola és la hipocresia de l'estómac, que està ple però ens fa creure que està buit. L'estómac hipòcrita ens fa goluts. Som esclaus d'un estómac hipòcrita. No hi ha treva per al golut i el luxuriós que han de viure del plaer; l'ansia del posseir destrueix l'avar, sempre amuntegant diners, fent mal als altres; el foc de la ira i el corc de l'enveja malmeten les relacions. Els escriptors diuen que l'enveja fa que el cos i l'ànima es tornin grocs, com quan una persona té l'hepatitis: es torna groga. Els envejosos tenen l'ànima groga, perquè no poden tenir mai la frescor de la salut de l'ànima. L'enveja destrueix. La ganduleria que evita qualsevol esforç ens fa incapaços de viure; l'egocentrisme - aquell ego de què parlava - orgullós crea una fossa entre un mateix i els altres.

Estimats germans i germanes, qui és doncs el veritable esclau? Qui és aquell que no sap descansar? El qui no és capaç d'estimar! I tots aquests vicis, aquests pecats, aquest egoisme ens allunyen de l'amor i ens tornen incapaços d'estimar. Som esclaus de nosaltres mateixos i no podem estimar, perquè l'amor és sempre obert als altres.

El tercer manament, que ens convida a celebrar l'alliberament amb el repòs, per a nosaltres cristians és la profecia del Senyor Jesús, que trenca l'esclavatge interior del pecat per fer l'home capaç d'estimar. L'amor veritable és l'autèntica llibertat: separa del posseït, reconstrueix les relacions, sap acollir i valorar els altres, transforma en un do joiós cada esforç i ens fa capaços de comunió amb els altres. L'amor ens fa lliures tant si estem empresonats com si som febles i limitats.

Aquesta és la llibertat que rebem del nostre Redemptor, nostre Senyor Jesucrist.

Traducció de Josep M. Torrent Sauvage